

Prie Briansko ir Viazmos jau paimta 350.000 belaisvių

Apsuptosios prie Viazmos sovietų jėgos baigiamos naikinti

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. X. 13. Vyriausioji kariūmenės vadovė praneša:

Karo veiksmai Rytų fronte vyksta planingai. Persekojant iš mūšio prie Azovo jūros pabėgusies priešdalis, dabar buvo sustabdytas ir sunaikintas vienas sovietų junginys. I mūšių rankas pateko 1.100 belaisvių ir 33 patrankos. Kovose i rytus nuo Dniepro vienas kroatų pulkas išlaikė ugnies egzaminą.

Naikintinas prie Viazmos apsuptu pajėgų baigiamas.

Prie Leningrado su sunkiausiais nuostoliais priešių buvo atmušti pakartotini mėginimai prasibažtūti. Paskutinėja naktį kovos lėktuvai bombardavo svarbius kariūmenus trenimuis Maskvoje.

Kovoje su Didžiaja Britanija kovos lėktuvai naikti i spalio 13 d. sėkminges puolė pramonės centrą Manchesterį ir Hullio uostą. Kiti oru puolimai buvo nukreipti į aerodromus ir uostų įrengimus rytinėje ir pietryčiu Anglijos. I rytu, nuo Great Yarmoutho vienas kovos lėktuvas nuskandino 8.000 tonų talpos prekybos laivą. Kariūmenės toki mušianči artillerija ir karo laivynas pastebėti sėkminges apsaudė Doverio radijo įrengimus. Kanalo srityje vakar vokiečių naikintuvai numušė šeštą, o sergybių laived — du britų lėktuvus.

Šiaurėje Afrikoje vokiečių ir italių kariūmenės dalys naktį i spalio 10 d. atliko sėkminges vienam pobūdžio puolimą prie Tobruko. Šarvuociai remiamas britų priešpuolis buvo atmūstas. Naktį i spalio 12 d. buvo bombarduotas Tobruko miestas ir uostas. Oro kovose buvo numušti penki britų naikintuvai.

Paskutinėja naktį didesnis britų bombardės skaičius buvo atskridę į Šiaurės vakaru, vakaru ir pietų Vokietija ir daugelyje vietų numetė sprogstamuojų bei padegamuojų bombų. Žuvo ir yra sužeistų iš civilinių gyventojų tarpo. Iva-

riose vietose buvo sunaikinti arba sužaloti pastatai. Naktiniai naikintuvai numušė 9, o zenitinė artilerija — 4 britų bombonešius.

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. X. 13. Vyriausioji kariūmenės vadovė praneša:

Belaisvių, paimtų per dvi gubus Briansko ir Viazmos kautynes, tuo tarpu padaugėjo iki 350.000. Sis skaičius nuolat didėja.

BERLIN. X. 13. Didžiajame nai-

vidurinėje dalyje dalyvaujantieji vokiečių kovos lėktuvų ir naikintuvų junginiai spalio 12 d. susilaukė ypatingai daug sėkmės. Buvo sunaikinti puolamos svarbios sovietų pa-

stiprinimams siustyti susiseikimo linijos. Daug geležinkelio ruožų buvo išgriauta. Aštuoni traukiniai, ju-

tarpe vienas traukinys su amunicija ir du traukiniai su skystu kuru, be to, dar aštuonų garvežių; buvo apmetyti bombomis, apšaudyti iš kulkosvaidžių ir sunaikinti. Per šiuos puolimus buvo dar sunaikinti 41 traukinys ir 10 geležinkelio stotis. Daug nuostolių me-

džiugomis buvo padaryta bošėvi-

kams, bombarduojant šarvuociai telkimo vietas ir vežimų voras, kurie iš vokiečių lėktuvų numestų bombų krušą, išsigelbėti negalėjo. Kariūmenės veiksmams paremti panaudoti lėktuvų junginiai taip pat dalyvavo tame dideliame naikintuvų mūšyje, sunaikino susitirpinimų ir lauko pozicijų. Sie lėktuvai savo numestomis bombomis sužalojo ir padarė nebenaudojamus du ilgavamzdžius pabūklus, tris ženitines artillerijos baterijas, tris patrankų pozicijas ir septynis kulkosvaidžių lizdus. Bombos padegė 329 sunkvežimius. Kai kurie iš ju buvo bombų suntraušinti.

Tik po ginklų kalbos ateis eilė kalbėti apie taiką

Vokiečių politiniai sluoksnių apie anglų skleidžiamus taikos ganaus

BERLIN. Išvairiuose spaudos pranešimuose iš Anglijos paskutinėmis dienomis kalbama apie naują tarptautinės vokiečių taikos dirvos tyrinėjimą. Be kitokio, šia tema pasiskys anglų užsienių reikalų ministeris Edemas spalio 25 d. Manchesteryje. Ketinimai, kurie samoninės tiek melinginės, tiek kvalifikuoti skleidžiamos vokiečių politinių sluoksnių nuomone yra štokiai. Anglių vyrausybė yra aišku, koks

balsus Anglijos reikalui yra Rusijos pralaimėjimas ir kad tuo būdu bus galutinai pašalintas paskutinis sasajungininkas žemynė. Todėl ji prisibijo iš tikrųjų rimtos reakcijos šio pralaimėjimo anglų taujoje, kuriai buvo pripiestas Rusijos laimėjimas prieš Vokietiją, o dabar buvo išvilkta iškoma kokios nors formulės vokiečių laimėjimams sumainanti ir sušvelninti savo karą nulemantį pralaimėjimą. Taigi štokai būdu buvo išvestas tarptumas vokiečių taikos dirvos tyrinėjimas, tikintis pasakyti anglų tautai, kad štokas vokiečių taikos pasiūlymas yra tiktais Vokietijos slūpnumo ženklias ir kad vokiečiai tollau nelaimės iš kad jų reikala yra blogi. Po to, kai šie metodai jau daug kartų ir paskiausia pralaimėjimais Jugoslavijoje, Graikijoje ir Kretoje buvo jau panaudoti, dabar sunkiu Rusijos atveju vėl pateikiama anglų tautai. Tenka paklausti, ar šiaudien yra dar nors vienas anglas, kuris leisis apgaunamas štokui juokingu savo valdančiu išsilukinėjimų menu. Mes nežinome, kaip misteris Edemas netrukus bus suviltas Manchesteryje, jei jis mėgins

savo anglams paaiškinti Rusijos sugnušimą štokui žydišku išskirtinėjimui.

Bet kurinio atveju Vokietijoje priešingu atsitikimu štokiai nesąmonė negali būti pateikta. Fluorėris savo paskutinėje kalboje galutinai konstatavo, kad dabar bus padarytas visiškai aiškus kariūmenės sprendimas tarp Vokietijos ir Anglijos. Tik pakalbėjus ginklams — o to rezultatas bus tokis, kad ponu Churchillio, Edeno ir draugų klika, kuri ištūmė anglių tautą į nelaimę, bus pašalinta — ateis laikas kalbėti apie taikos ieškojimą. Bet tada ne vokiečiai ieškos taikos, kaip kai kalbama, o tiktais angliai.

„Voelkischer Beobachter“ apie padėtį rytų fronte ironie

BERLIN. „Voelkischer Beobachter“ padėtį rytų fronte šalia aptaria: „Komplikuotas „replinis“ vokiečių kariūmenės žygavimas, kuriuo pa siekta didelį laimėjimą apsupimo mūšiais ir katių sudarymu, vyriaus

sios kariūmenės pranešimuose ir vokiečių spaudos kariūmenės komentaruose dėl paskiausioje Fluorėrės kalboje nušvestų priežasčių buvo tik labai nepilna aptartas. Dėl to tėvynėje šiuos paskirus žygijus milžiniškoje rytų erdvėje buvo sunku suvesti į vieną užbaigtą vaizdą. Tą sunkinio dar ir tas, kad iš abiejų pusiu mėtosios jėgos toli pralenkė visuose pirmesniuose karo žygiose susidariusias nuomonės ribas. Vokiečių tauta vis sužinodavo apie paskras milžiniškas naikinimo kovas, bet nė viena jų neatrodė esanti lemianti, nes iš sumuštuojančių užnugario pasirodydavo vis naujos armijos. Vienu žodžiu, šis karo žygis atrodes neturių krančią. Toliau laikraštis rašo: „Tačiau išvystai po spalio 2 dienos visiems atidare akis: šiaudien yra išvienamai aišku, kad didžiuose mūšiuose apie Baltstogę ir Minską, Smolenską, Umanę, Gomelį, Velkijie Luki ir Klevėvą buvo ne tik sunaikinta sovietų kariūmenės masė su jų apsinginklavimui, bet kad buvo sumuštas ir išskaidytas visas tos kariūmenės branduolys, kurį bolševikai per 24 metus kūrė ir pukiausiai apginklavavo“. Baigdamas laikraštis sako: „Apsupimai yra baigtai. Katiliuose pasilik Stalino kariūmenės likučiai, kuriuos pribaigė pilnai kovinė armija.“

BULGARIJOJ NERA JOKIOS MOBILIZACIJOS

SOFLIA. X. 12. Vyriausybinių Bulgarijos žinių agentūra paneigia Reuterio paskelbtus gandus apie tarptautinės mobilizaciją Bulgarijai. Agentūra konstatuoja, kad ir šiaime atvėjuje šie gandai yra grynas išmislas.

TOKIO. Pirmadienį Japonijos imperatorius priėmė audienciją ministrų pirmmininką kunigaikštį Konoe, kuris padarė pranešimą.

Viską duos, ko tik Stalinas prašęs

Bet ar nebus jau per daug pavėluota?

AMSTERDAMAS. Sekmadienį vokiečiai per anglų radijų lordas Beaverbrookas kalbėjo apie anglų ir amerikiečių pasikalbėjimus su sovietais Maskvoje. Jis pareiškė, kad buvo pažadėta duoti visus šarvučias ir lėktuvus, kurių Stalinas prašęs. Bus duota taip pat patrankų ir žaliavos. Beaverbrookas pripažino, kad sovietų kariūmenės šiaudien yra „didžiausiai pavojujantys“. Sovietų Sąjungos kova dėl gyvybės esanti „jaudinanti“, tačiau jos gyventojų moralė, kaip pastebėjo lordas, esanti palaužta. Toliau lordas Beaverbrookas pasakė, jog Didžioji Britanija nepalksiant save sunioje padėtyje esančiu sajungininku. Nurodydamas į „milžinišką“ vokiečių šarvuotų divizijų galia, Beaverbrookas pabrėžė reikala gaminti tankų ir lėktuvų dar daugiau, negu buvo suplanuota.

STOCKHOLMAS. X. 13. Londono spauda plačiai komentuoja lordo Beaverbrookoo per radija pasakyta kalbą, kurioje jis yra pareiškęs, kad „Stalinas turi būti išsaugotas“. „Daily Mail“ pasisako prieš Beaverbrookoo reikalavimą, kad britų karo pajėgos greitu laiku išsiveržtų į Europos žemyną, ir tuo reikalu rašo: „Šioje kampanijoje, reikalaujančioje išsveržti, kas gali

pasirodyti pavojinga, ir išsveržti vis viena kokia kaina, reikiškai istorijos priešpuolis“. Laikraštis baigia išspėdamas, jog iš Amerikos negalima laukti, kad jis padės Anglijai išbirsti iš sunkios padėties.

Ir „Daily Telegraph“ pasisako prieš „minkštų žodžių“ strategiją karštligišką žodžių žvaistymą“. Laikraštis nurodo, kad Anglijai negalinti sušvelninti pavojingos Sovietų Sąjungos padėties kalbos, ir nervingais pasiūlymais.

„Daily Herald“ kartoja bendrą nuomonę apie pagalbos Sovietu Sąjungai skubotumą ir pareiškią, kad kartu su pagreitintu Didžiosios Britanijos santarvininkams medžiagų pristatymu, politiniai ir kariniai vadai turėti savo smegenes ir žemėlapiuose ieškoti galimos progos puolimui ir tuo būdu sušvelninti vokiečių spaudimą Rytuose“.

BERLIN. Wilhelmstrassėje laikoma nereikalinga komentuoti naująjį lordo Beaverbrookoo kalbą apie „Sovietų Sąjungos mirtinę kovą“, nes ši kalba, kaip čia pabrėžiama, geriau negu bet kurie komentarai iš vokiečių pusės nušvietė medžiagine anglų sovietų santykų padėtį. Todėl užsienių spaudos astrovams tikrai buvo perskaityti svarbiausiai.

ji šios kalbos sakinių, pradedant tvirtinimui, kad Sovietų Rusijos mirtinė kova yra skausminga, bet dar turės užtruktį. Baigiant užsienių reikalų ministerijos atstovas lordo Beaverbrookoo vienas kitam prieštaraujančius išvedžiojimus palympėj, kaip žodžių versmę, kuriai netenka nieko prikertgi.

Amerikos laikraščio kaltinimai Rooseveltui

NEW YORKAS. Šiaudien laikraštis „Chicago Tribune“ daro Rooseveltui priekalštą, kad jis yra pašlyžęs Jungtinį Valstybių gyventojus, paaukoti savanaudiškiems Anglijos siekimams. Skolinimo ir nuomojimo išstatymas, nurodo laikraštis, yra milžiniškas prievertavimas, kurio eikojamai Amerikos turtai, nors anglai Amerikos kontiente turi daugiau kaip penkis milijardus dolerių kreditų, kurie galėtų būti panaudojami Jungtinijos Valstybių išsėžamoms į Angliją prekėms apmokėti. Tačiau Jungtinijos Valstybių gyventojai teikia dar daugiau kaip tiesioginė milijardinė paskola. Kaip tik dėl to, kad Anglijai yra išsėžami maisto produktai, pieno kaina kritusi 26%, kiaulienos — 25%, kiaušinių —

„Pravda“ kalba apie didelį pavoju

STOCKHOLMAS. X. 13. Maskvos radijas savo pirmadienio tarpyboje paskaitė spalio 13 d. „Pravdos“ vedamajį. Jame, tarp kitokio, sakoma: „Priešas vis toliau veržiasi į mūsų krašto gyvybinius centrus. Pavojus yra didelis. Būtų lengvapėdžia užmerkti į tai akis. Tačiau nereikia pasiduoti panikai“. Toliau tame straipsnyje sovietų gyventojai raginami ko greičiausiai pasirengti kariškai. Kiekvienas turjs ko greičiausiai susipažinti su ginklo vartojimu.

Žinios iš Rytų fronto

BERLIN. X. 13. Iš kariu ūltingu DNB patyrė, kad Brianskos srityje apsupti sovietu kariuomenės dalinių svako 12 d. būvyje, panaudodami paskutinių savo jėgas, beveikiai mėgino praveržti. Ten jie buvo pasistumėjė per 15 skyrių ir plačiomis bangomis prieš vokiečių pozicijas. Su- sidūrus su vokiečių ugnimi, visi tie prasiveržimo mėginimai nuėjo nėkais. Vokiečių šarvuoti pajėgos ir vokiečių pėstininkai išveržė giliai į bolševikų mases ir padarė sovietais nepaprastai dideliu nuostoliu užmuštais ir sužeistais. Brianskos apsupimo mūšyje nuolat auga belašvių ir karo grobio skaičiai.

BERLIN. X. 13. Spalio 12 d. ir naktį iš spalio 13 d. per oro kovas Rytų fronte vokiečių kovos lėktuvai ir naikintuvali numušė 45 sovietų lėktuvus. Zenitinės patrankos sunaikino 14 sovietų lėktuvus. Numestos į aerodromus bombos sunaikino 40 ten stovėjusius sovietų lėktuvus. Taigi, per 24 valandas buvo sunaikinta 100 sovietų lėktuvus.

BERLIN. X. 13. Kokius didelius nuostolius sovietai turėjo per savo mėginimus prasiliužti prie Brianskos, matyt iš DNB gauto "Briankos sunoksnio pranešimo". Išlikai vieno geležinkelio pylimo, kuri spalio 11 d. puolė viena vokiečių pėstininkų divizija, 300 metrų plotėje priskaityta 1.600 sovietų užmuštyj. Didžiausiomis krūvomis sovietai čia akli pateko į vokiečių ginklu ugnį. Per ši puolimą buvo užmušta arba sužiusti pateko į vokiečių nelašve 12 politinių komisarų. Per ši mėginimą prasiliužti sovietai panaudoto daug moterų ir vaikų nuo 12 iki 14 metų amžiaus, nors nebuvavo nė mažiausios vilties laimeti. Jie buvo priversti komisarų pistoletų stoti į kovas.

BERLIN. X. 13. Iš kompetentingų sunoksnio pranešama, kad per naujajį puolimą Rytų fronte spalio 11 ir 12 d. d. vienas vokiečių kariuomenės šarvuoti pulkas ir vienas SS junginys sunaikino 51 sovietų tankus. Vokiečių kariuomenė toliau puola rytų kryptimi.

BERLIN. X. 13. Prie Leningrado veikianti sunkioji vokiečių kariuomenės artilerija per spalio 12 d. vėl sėkmingai apšaudė laivus Oranienbaumo uoste.

HELSINKIS. X. 13. Suozių valstybinė žinių agentūra praneša: Vakar buvo toliau bombarduojamas Murmansko geležinkelis. Abiejose Karhumaeki pusėse bombomis buvo patakyta į du traukinius ir vėl dviejose vietose buvo nutrauktas geležinkelio ruožas.

Per dieną numušta 19 britų lėktuvų

BERLIN. X. 13. Šiandien popietį daugelis britų kovos lėktuvų Junginių, saugojamų stiprių lėktuvų naikintuvali, buvo išskridę į krančią sritis prie Calais. Tačiau stipri vokiečių gynba sukludė jiems plainingus puolimus ir padarė jiems sunkių nuostolly. Iki šiol turimasis žinomas, vokiečių lėktuvai naikintuvali numušė vieną „Bristol-Blenheim“ tipo bombonešį, numušė 18 anglų lėktuvų naikintuvali „Spitfire“ tipo.

KOKIA PADĖTIS APSUPTOJE ODESOJE

BERLIN. Kaip iš kariu ūltingu sunoksnio pranešama, padėtis Odesoje diena po dienos blogėja. Vienas perbėgėlis praneša, kad maisto produktų krautuvės jau uždary-

tos. Kareiviams fronte pasiusta daug degtinės, nes čia nuotaika yra labai bloga. Pačiamie mieste nedaug kareivių testimasi, tačiau sumobilizuoti visi virai nuo 16 iki 60 metų amžiaus. Kiekvienas, kuris su- tinka kuras civilinės drabužiai, susilankomas ir siunčamas į frontą. Kiti gyventojai turi dirbtai prie apsigynimo įrengimų, kurie karštigiku greitumu statomi. Nuotaika yra žymiai prislėgta, kursuoja įvairiausi gandai, nes niekaš neko tiksro nežino.

Kiek Stalinas užsiplėšė Maskvos konferencijoje

NEW YORKAS. Laikraštyje „New York Herald Mirror“ žinomas publicistas Boake Carteris rašo, jog informuotuose Vašingtono sluoksniuose pasakojama, kad Stalinas per Maskvos konferenciją kalbėjė su Jungtinii Valstybių delegacijos vadovu Harrimanu ir Beaverbrooku „labai aiškiai“. Jis pareikalavę didžiąją dalį Jungtinii Valstybių karo medžiagos gamybos ir pusę anglų gaminys, bet to — tuoju.

BUDAPEŠTAS. Kaip MTY praneša, jau nuo kurio laiko Budapešte vedamos vengrų ūlcarų ūkinės derybos, pirmadienį buvo užbaigtos. Pasirašytoje sutaryste vienremiams metams sutvarkoma prekių ir mokėjimų apyvarta tarp abiejų kraštų. Sutartis pradeda galoti spalio 1 d.

BUDAPEŠTAS. Trečadienį į Budapeštą atvyko oficialaus vizito Bulgarijos ministras pirmininkas prof. Filovas. Filovas čia išbušias kelias dienas. Jo buvimo metu Vengrijos sostinėje bus ratifikuota Vengrijos ūlcarų kultūrinė sutartis.

TOKIO. Igula japonų povandenio laiv „J 61“, kuris, kaip jau pranešta, į ūaurės vakarus nuo Kyūshū salos nuskendo susidūres su vienu karo laivu, pasak oficialaus pranešimo, laikoma žuvusia.

Anglijos komunistų partijos pareiškimas

Britų spaude siūlo vyriausybei įvairiausiu projektu

AMSTERDAMAS. Reuterio žinomas, sekmedienių Anglijos komunistų partija paskelbė pareiškimą, kuriamo sakoma, kad britų garbė stovi ant kortos. Jeigu Anglija apliešanti Sovietų Sajungą, tai istorija jai baiminasi atkeršianti. Dabar esąs laikas sudaryti „antrę frontą Valkarne“. Laikraštis „Sunday Express“ kritikuoja britų karo ministeriją dėl iniciatyvos stokos. „Britų imperija“, rašo laikraštis, „nebus tuo išgelbėta, kad bus tik stebima tuo metu, kai Hitleris vieną po kitą sunaikina jas sajungininkus“. Priešingai, laikraštis „Observer“ Garvinas rašo: „Néra kitos didesnės klaidos už ta idėja, kuria vadovaujantis smarkiai ūkiamama suduoti smūgi hitlerinei Europai, tam panaudojant britų ekspedicinę kariuomenę, kuri iš anksto gali būti pasmerkta nepasisekimams ir pralaimėjimui, nes trūksta laivų ir tobuly karinių oro pajėgų“.

STOCKHOLMAS. Londoniškis „Times“ savo apžvalgoje apie strateginę padėtį rytų fronte priėina išvados, kad, be abejonių, apie Brianską ir Viazmą būstancios apsuptos labai žymios sovietų karinės jėgos. Sunkumai, kuriu sovietai turi dėl savo armijų reorganizavimo ir pergrupavimo po

to, kai jiems teko tokius sunkius smūgius, turėsia būti didesni, negu tie sunkumai, kuriuos nugalėjo puolikas. Dar vis tebéra pagrindu dideliam neramumui dėl vidurinio fronto ir nemažesnio dėl padėties prie Azovo jūros. Laikraštis reikalauna, kiek galima greičiai paskubinti medžiagos tiekimą Sovietų Sajungai.

KATALIKAI PROTESTUOJA PRIE ROOSEVELTO BEGEDIS. KĄ TVIRTINIMĄ

NEW YORKAS. Laikraštis „New York Daily News“ išidėjo Washingtono katalikų universite-

to profesoriaus Futon Sheeno straipsni, kuriamas paliečiamas Rooseveltas pastaba apie religijų laisvę Sovietų Sajungoje. Straipsnyje statistikos davinius ir faktas irodoma, kad Sovietų Sajungoje nebėra jokios religijos. Pati Sovietų spaude esanti pareiškusi, kad visos „opiumo krautuvės“ (bažnyčios) yra uždarytos ir pasukintinėjį katalikų kunigai sukištį į kalėjimus. Esąs tikras faktas, kad lautas per sekioti ir skersti dvasininkus, tačiau tai ne dėl to, kad grįžtama į religiją, o dėl to, kad Sovietų Sajungoje nebepasiliuso nušovimui nė vieno dvasininko.

Dėl Prancūzijos pralaimėjimo kaltų asmenų byla

VICHY. Iš paprastai gerai informuotų prancūzų sunoksnio pranešama, kad nesenai maršalo Petaino sudarytoje politiniai - juridinės taryboje nustatytu dėl Prancūzijos pralaimėjimo kaltų asmenų atsakomybės kompetencijos bus ne tik Riome laikomuose Petadier, Blumo, Gamelinu, Guy-La-Charbre ir ginklavimosi biuro direktoriuas Jacomo, o taip pat pabėgusio buvusio aviacijos ministerio Pierre Coto bylos, bet ir

Vals-Les-Bains laikomu buvusio ministerio pirmininko Reynaud ir ten pat esančio buvusio vidaus reikalų ministro Mandelio byla. Dėl procedūros klausimo, kurie kaičių šioms dienomis buvo aptarti, iš tų pačių sunoksnio pranešama, kad maršalas Petainas, pasiremdamas konstituciniu aktu Nr. 7, gali spręsti kaltinamu likima, kai tik politiniai - juridinė taryba nustatys jų atsakomybę. Tačiau maršalas gali pirmuju šešių asmenų, kuriems buvo sudarytas Riome ypatingas teismas, bylas perduoti viešajam teismui. Siame atvejuje valstybės šefas spres tik Reynaud ir Mandelio bylas.

ROMA. Dučes paskelbtu įsakymu, Italų kariuomenės užimtoje Montenegro srityje dinaras pakelias 38 liros. Už 100 dinarų nustatyta Jugoslavijos banknotai, o taip pat ir Jugoslavijos metalinių pinigų turė, būti per tam tikras, dar ne paskelbta, laikotarpį, iškeisti Italijos banko skyriuose.

PRAGA. Čekijos buvusiu karo kovotojų sajungos vadus žandarmų generolas Otto Blaha sekma-

dieni pasakė per čekų radija kalbą: į buvusius čekų kareivius, kurioje jis atsišaukė į sveiką senųjų kareivius protą ir teisingumo jausmą. Generolas Blaha nurodė į tas paškesmes, kurios bus tautai, jei jis pasilikis neveikli ir rankas sudėjus stebės, kai kiti kovoja ir lieja krauja. Savo kalbos pabaigoje generolas ragino buvusius čekų karius nesiduoti būti suvedžiotais įvairiu iš užsienių leidžiamu melag'ngu žinių.

SANCHAJUS. Indijos tautinio kongreso vicepirmininkas Satiamurti pradėjo derybas su Ghandi. Zinomas iš Kalkutos, Satiamurti nori išlikinti Ghandi, kad reikia pakeisti ligšolinio tautinio kongreso politiką ir imtis aktyvių politikos prieš anglų valdžią. Tokiu pranešama, kad Ghandi kintava saitė turėti pasikalbėjimą su buvusiu Madraso ministeriu pirmininku Gopalachrya, kuris prie keletą dienų buvo paleistas iš kalėjimo.

NEW YORKAS. Associated Press žiniomis, lėktuvu į Londoną atskrido Kanados krašto apsaugos ministeris Raisionas.

Japonų spaude apie Rytų frontą

TOKIO. Visa japonų spaude didelėmis antraštėmis ir iš dalies padėžiui skelbia Fluerlio atsišaukima ir Reicho sunoksnio ūsėdo dr. Dietricho pareiškima apie padėtį Rytų fronte. Laikraštis išvengiai sunoksnio, kad vokiečių sovietų karas pradėjo plėtotis greitu tempu. „Pasaulinė padėtis pradeda naujai vystytis“, rašo „Hodi Šimbun“. Laikraštis nuomone, pažymėtina, kad okupavus pusei europinės Sovietų Sajungos, sovietų karinės pajėgos

stovi prieš sunaikinimą. Tai reiškia tokį Vokietijos žalbo karą, kai kuo dar niekados ligi šiol žmonijos istorijoje nėra buvę. Net Anglijos ir Jungtinii Valstybių pagalba Sovietų Sajungai nebegalinti sudaryti Vokietijai jokio pavojaus. Anglijos atsidūrusi prieš krizę. Todėl tenka klausinti, kokių žygijų imsis Jungtinės Valstybės. Tatal atsilieps ir į padėti Tolimuojuose Rytuose. Japonija esanti gyvybėskal suinteresuota vokiečių sovietų karo pabaiga.

Pulkininkas J. Petruitis

Kaičių jie mus sušaudė

40

Po keletos minučių tylos vėl prasidėjo šauksmai:

— Alio! Alio! Šimtas keturiasdešimt penktosios kamera, atsiliepk!

— Alio! Alio! Maryte! Maryte!... Atsiliepk!

— Alio! Alio! Devyniasdešimtoji kamera, Juozai, atsiliepk!

— Maryte, Maryte! Padainuo!

Pasigirdo iš moterų skyriaus švelnus tykus krūtininis sopranas, kažin kokia liūdna dainelė, kuri labiau buvo panaši ne į daina, bet į verksmą.

— Vyrai, vyrai! Bokšteliuose sargybinių nebėra!

— Vyrai! Koridoriuose prižiūrėtojų nebėra!

— Vyrai! Kalėjimas užminuotas, gelbėkime!

— Ei, žmonės, gelbékite!

Bet i tuos šauksmus niekur niekas neatsiliepia. Mieste tokia pat tyluma, kaip ir tamsuma. Tik girdime, kad automatinos ir tankai važiuoja, be jokios pertraukos važiuoja. Jie iš anapus Nemuno važiuoja.

Iš tikrujų labai šiurpi mūsų būklė. Jeigu iš tikrujų, kaip mus tikina Jonas G., kalėjimas yra užminuotas, galime kiekvieną akimirką visi su visu kalėjimu išlekti į padangęs, liktų tik didžiulė krauju pašlapinta plytu į mėsgalių krūva.

Be to, mes visus iki paskutinio papiroso pabaigėme, o čia taip norisi rūkyti, kad nebeteirame. Barškinam į devyniasdešimt penktąją kamerą, kad papiroso paskolintu, tenai jie dar turi. Antanas P. prirešas prie galio virvutės pro langą atmetė mums keletą desėtkų papiroso, kuriuos šaukštai iškiše iš mūs lango pagavome. Labai rimtai susirūpinome, kas reikia daryti. Gal jau reikytų laužtis pro duris? Reikia pakalbėti su kitomis kameromis, kuriose daugiau žmonių sėdi, kai jie dabar galvoja. Šauku ūmias keturiasdešimt trečiąją kamerą, kurioje anksčiau sėdėjau. I mano šauksmą atsiliepė ūmias keturiasdešimt ketvirtąjį kamerą, pulkininkas L., kuris man pasakė, kad jie nutarę kol kas susilaužyti nuo bet kokių aktyvių veiksmų, nes išsilaužyti kalėjimo kieme galime būti kulkosvaidžiai patikti.

Be to, aš pajutau, kad mūsų koridorius netuščias, yra žmonių, kurie taip tyliai vaikščioja ir rusiškai tarp savęs pašnibždomis kalbasi, kad mes neišgirstume. Jie kažin ko čia laukia.

Staiga Jonas D. pamatė kalėjimo kieme palai pirtį ginkluotų kareivių būri, kurie kažin ką raibstę iš pirties ir skubiai bėgo prie kalėjimo. Netrukus prigrūdo pilnas mūsų ketvirtuoju skyriaus koridorius rusiškai kalbančiu ir ginklais žvangančiu žmonių. Mūsų skyriuje kilo didžiausias bildešys, nes jie pradėjo laužti, štan-

gomis ir kirviais kapodami, devyniasdešimt antrosios kameros duris.

— Ką dabar jie čia daro? — šnibždamas su kapitonu J. — Nejaugi jie čia dabar pradės mus šaudyti? Atrakinti durų negali, matyt, raktų neturi.

— Vyrai, ginkmės! Ar šiaip, ar taip mirti. Nepasiduokime. Mes su Jonu G. stosiame prie sienos iš abiejų pusų šalia durų ir griebsime už šautuvų, kai tik jie išlauž iš mūs kamero. Jūs, silpniesi, stokite už mūs nugarą. — sako kapitonas J.

Užėrnėme gynimosi poziciją, kuri, reikia pripažinti, buvo labai menka, nes nuo kulkų mūsė kiek neapsaugotų. Nors kapitonas Stasys J. su Jonu G. ir labai stiprūs vyrai, bet ką mes reiškiamė penkies prieš visą būri ginkluotų vyrai. Pagaliau, girdime, išlaužė devyniasdešimt antrosios kameros duris.

— Ruki v verch! Vychodi! (Rankas aukštyn! Išeik!) pasigirdo smarki komanda prie devyniasdešimt antrosios kameros durų.

Tos kameros žmones

Burmos keliai

Viena iš svarbiausių Čankaišės valdomos Kinijos gyvybinių gyslių yra Burmos keliai. Japonų oro pajėgų smūgį taikomi į aukštuoju tiltus ir stalgiuosius to kelio vingius. Šiems Burmos keliu var tamas saugoti sutraukti britų, Australijos ir ypačiai Indijos kariuomenės batalionai. 1.165 km kelio nuo Burmos ligi Kunming, t.y. ligi Yünnan provincijos sostinės, statyba apmokėta labai gausiomis kinų gyvybėmis. Tie kinai buvo arba pelkinio drugio aukos slėniuose, arba balsaus šalčio 2.000 m aukštėje kalnagubruose. Ta kelią, kinų ir anglų technikų bei inžinerių vadovaujami, statė palyginti trumpą laiką 200.000 vyrų ir daug tūkstančių moterų. Niekas čia nenaudojo garinį keliu lyginamuojų volų ar kitokių modernių kelių statybos mašinų. Kai 1937 m. pabaigoj pa begusi maršalo Čankaišės vyriausybė, anglų išsakytą, pradėjo šio keliu statybą, buvo dirbtama tik komisija, ūspellais, kirkomis. Kinų vyriausybės ir britų patarėjų šukis buvo skubėti.

Hullis kritikuoją Churchilli

Keliai ligi Laschio, paskutiniosios nuo Rangūno uosto ateinančio siaurojo geležinkelio stoties Burmoje, ligi Kinų sienos, perėmė Burmos, arba anglų, vyriausybę. Šis paskutinysis keliu tarpas yra 193 km, todėl buvo 18 dalies lengva pastatyti. Kada kinų „kuilis“ buvo surinkti šio keliu statybą, Amerikos ir Britų investacijos Kinijoje siekė 950 mil. sv. sterlingų. Dideli ginklu, municipijos, benzino, alyvos, mašinų ir kitokių dalykų kiekiai i Vidurinę Kiniją buvo tuo tarpu ve žami per Rangūno uostą Burmos keliu. Žinoma, žemės slinkimų, japonų lėktuvų ar dėl netvarkingo kinų sunkvežimių vairuotojų elgimosi didelė šios medžiagos dalis buvo sunalkinta pakeliui.

Tūkstančiai kinų darbininkų ir dabar dirba prie vingių ir skardžiu sustiprinimui, keliu platinimo ir jo paviršiaus kietinimo, o pirmiausia — kasa grivius, kurie turi sutraukti nuo gegužės ligi spalio mėn. trunkančių liūčių vandenį.

Nuo Burmos keliu statybos pradžios A. J. V. démesys Cunkingo vyriausybėi žymiai padidėjo. Jei 1939 m. Didžioji Britanija dar buvo vyraujančios anglosaksiškos šio keliu bendrovės dalininkas, tai ligi dabar partnerių galios savykių yra iš pagrindų pasikeitę. Kai 1940 m. vakarų Craigie Britų pasiuntinys Tokio, su Japonija pasirašė sutartį, kuria Anglia išpareigoja tris mėnesius uždaryti Burmos keliu pradžią, kito Ramiojo vandenyno pusėje kito nesleplamas nepasitenkinimas. Kai 1940. X. 18. Churchillis išakymu Burmos keliais buvo vėl atidarytas, Amerikos valst. sekretorius Cordell Hullis kito partnerio — britų — atžvilgiu ne labai taktišku būdu pareiškė, kad JAV vyriausybė buvo iš pat pradžios pasiskiusi prie Burmos keliu užda-

Žiedas aplink Kiniją

Nežiūrint amerikiečių kredito, Kinijos ūkis ir finansai rodo dar vien politinio rachito ženklu, nes

ryma, taip, kad dėl Amerikos pozicijos niekam negalėjo būti abejonių.

Mr. Currie „sanuoja“ padėti

Šių žodžių nusakyto vadovybės siekimo vykdymo ilgai nereikėjo laukti. Specialūs Amerikos pasiuntiniai vienas po kito ėmė rodytis Cunkinge. Iš karto jai buvo daugiau padėties tyrinėjimas. To pasario pradžioj i Kiniją su ypatingais išlaidomis atvyko Roosevelto patikėtinis ir jo nuolatinis ūkinis patarėjas L. Currie. Jis atvyko kaip privatus mokslininkas, bet buvo priimtas kaip kunigaikštis. Išbuvo jis dvi savaitės. Domėjos ne tiktais kinų finansiniams sunkumais, kurios pagal Roosevelto išakymą jis turėjo sutvarkyti, bet ir visais statybos reikalais, Kuomitango valdmeniu, ginklavimosi reikalais, painiai aprūpinimais padėtimi, pavojingu juodosios biržos išaugimu ir komunistine armija. Daugelį dienų jis praleido kartu su Ciangkaišku. Kai nepaprastasis Roosevelto pasiuntinys Cunkinge ilipo į lėktuvą, skrendant Hongkongui, Kinija pasidarė dar labiau priklausoma nuo JAV, bet kartu ir amerikiečiai pradėjo bandymą apsupti Japoniją.

Netrukus po to tuometinis Cunkingo vyriausybės pasiuntinys Londono Dr. Kuotai, Pensilvanijos universiteto auklėtinis, buvo pa skirtas Ciangkaiško vyriausybės užsienių reikalų ministeriu. Kuomininkai po vienos Kinijos maršalo Ciangkaiško kalbos perleido dideli valdžios žemesniajai instancijai. Maisto produktų paskirstymą Centrinė vyriausybė galutinai paėmė į savo rankas ir kartu išvadė bandymus žymiai pakeisti mokesčių politiką. Išgaliuojant Kinijos vyriausybės patarėjui sveikatos klausimais Dr. John Earl Brakeriui buvo pavaesta kontroliuoti Burmos kelią, kuriam pražūdavo žymiai daug iš Burmos vežamų krovinių ir prie jo buvo paskirti ypatingi policijos daliniai.

Svarbus Roosevelto patikėtinio ir Ciangkaiško pasitarimų rezultatas buvo pasiuntintas į Cunkingą asmeninio ir nuolatinio Roosevelto atstovo, kuris turėjo eiti maršalo Ciangkaiško privatinio patarėjo pareigas. Rooseveltas pasirinko savo asmeninį draugą, 40 metų amžiaus Ovęna Lattomorę, kuris, kaip pirklys ir tyrinėtojas ligus metus buvo gvenęs Kinijoje ir Vidurinėje Azijoje. Prie viso to Rooseveltas dar pakėlė savo ambasadorių Cungkinge. Ligžolinis ambasadorius Johnsonas buvo paskirtas į Australiją. Jo vieta užėmė ambasadorius Gaussas, Amerikos diplomatė, 25 savo diplomatinės karjeros metus praleidęs Kinijoje.

Dienoraščio puslakštis

Briželio mėn. 21 d.

Pisibalgė gimnazijos mokslo metal. Šiandien gražiausias mokslo metu diena. Dešimtys jaunuolių gauna atestatus, džiaugiasi ligų metu darbo pabaiga. Kokie skaitstūs tą dieną jų veidai, kiek džiaugsmo siejote!

Mokytojai išsilige poilsio, eina į posėdį taip pat galvodami apie ateinaus stostogas, kurių kasdien vis daugiau ilgėjosi. Jei posėdžio metu gerėdamas seka skaitomas payardes mokiniai, kuriems šiandien reikia išduoti atestatus. Jų veide tą dieną nematysite nel rūdžio ūspakėj, nel užispymo. Jie sutinka dabar duoti atestatą kiekvienam, kurs per egzaminus šiaip taip surinko patenkinamus pažymius. Jie linki kiekvienam — tegu eina pirmyn, tegu dirba — tegu išlaiko gyvenimo egzaminus, kuris daug svarbesnis negu popierio lape.

O varge, nėmeti mokytojai susirinkę į laidotuvės. Taip išlūdina, nejaukia. Kur dingi visų saulėtā nuotaika, juk kavimai gerėjantis metu naujais darbo vasisišia?

kreditai ir tiekmai beveik ištisai galioja tik karos medžiagai. Juodoji rinka, atsirodusi dėl prekių stokos ir jų vertės srityste stalga paklusios kainos, Cunkingo vyriausybei sudarė sunkią naštą.

Kad Rooseveltas pasiryžo, Cungkingo vyriausybė ištraukus į ginklu skolinimo ir nuomojimo įstatymą, ta kėdė apie šią Kinijos dalį vis labiau suveržti, rodo ir Niūjorko miesto susisiekimo vedėjo Ersteino paskyrimas Burmos keliu susieki mo reorganizatoriui. Šiai su dvem ekspertais jau išvyko į Kiniją. Kaip "Times" praneša, jis nusivežė 2.000 sunkvežimių ir kelių tlesimo mašinų. Laikraštis toliau pastebi, kad kiniečių reakcija į visus tuos išvykus yra „mišri“.

Tarp amerikiečių laikraščių elučių galima aiškiai pastebeti, kad i Kiniją retai tebubo siunčiamas nauja karo medžiaga. Tiktai keletas naikintuvų, kaip „Times“ praneša, atrodo, buvo naujos konstrukcijos. Jais skraiodyti buvo pa skirti „atostogų“ paleisti JAV karo laivyno laikūnai ir jų uždavinys — saugoti Burmos kelią. Be to, Washingtonas išai Kinijos vyriausybėi pažadėjo didesnį skaičių senesnių transporto mašinų, kuriomis iš Burmos į įvalrus Kinijos frontus, turės būti gabename karo medžiaga.

Kiek bilijonų vertės?

Iš oro taip lengvai paželdžiamas Ciangkaiško būstinė, kurios didžioji dalis jau yra paversta pelenais ir griūvėsi, nuo to laiko yra Siaurus Amerikos agentų kelionės tikslas.

Žinomas amerikiečių Rytų Azijos žinovas Edgar Snow įtakingame mėnesiniame žurnale „Fortune“ nesivaržydamas aiškiausiai pa skelbė Amerikos norus. „Kinija (turima galvoj Cunkingo vyriausybės valdomas sritis) būtinai yra reikalinga antijaponiškam karui vakaninė Ramiojo Vandenvano daly“. Politinės Džidžiosios Britanijos įtaikos išstumimas Azijoje kartu buvo nemaskuoti postulotas, kai Snow sakė: „Mes negalime be sąlygų sa vo laivyno užstatyti tauriai britų tautai kartu neprisiimdamis politinio atsakingumo už britų valstybės sekretorių Indijoje Amerikos veiksmus“. Reikalaujama Tolumųjų Rytų rinkų kontrolės, kad japonų valiuta būtų sukrėsta. Anglijos, Edg. Snow nuomone, Azijoje ateityje turės priderinti prie amerikiečių „New-Deal“ prekybinių planų ir atsisakyti politinės teisės, kad būtu palengvinta politinė ofenziva. Kitame to pačio žurnalo straipsnyje kviečiama pulti Kinijos rinką, kuris turi būti organizuota pagal amerikiečių biznio reikalus. Ir ten minima, kad Kinija, kuri prisitaiko prie amerikiečių ūkio principų, yra JAV verta bilijonų dclerių. Šis da lykas ir siepiasi, anot kai kurių amerikiečių paaškinimui, už karštų kovų dėl Burmos keliu.

ADANA. Iš Irano pranešama, kad anglai ir sovietai stropiai ieško mušio Hadsch Amir al-Husseini, kuris tuo tarpu yra dingęs be pėdų. Iš informuotų sluoksnų patiriama, kad generolas Wavellis paraiškė Teherane: „Jau porą metų, kai mušti vis muras išsprunka. Kai mes ji sučiupsim, jis bus šunio vie toje nušautas“. Viena sovietų kuopa nuo Kaspijos jūros pasislinko

Cia išlūdini būtų ir du pulkininkai — fizikos mokytojai, kurie šia žiema buvo netiketai suimti ir dingę be žinios. Ju vietos, prie mokytojų stalo išgytų tuščios. Jie nekalba šiandien nei apie mokininių pa žangumų, nei apie eiges. Jie sėdi atskirti nuo mūs, laukdami savo likimo. Kur jie šiandien? Kodėl neatėjo čia, juk jie nenuiskaito. — Jie tokie pat lie tuviai, kaip ir mes, ir jieko kitos kaitės je nedaparė. Arg! Išlietuvių būtų tokis balsus nusikaltimas, už kurių tremia net i Sibirą. Jie suėmė patį pirmajį iš visų mūsų mokytojų šeštadienį rytą — išvėžę už tai, kad Vokietijos biologė mokslas. Stalas išsėdėdavo palybių mokytojas, tas skaičius idealistas, kuris šiu metu pernadas tiek gelū, plakatu, žvaigždėliu, pianutu ir kurių buvo dirbes — iš paberė... su pirmataisiais Lietuvos kalbos ir biologijos mokytojais ten išsėdėdavo ženevės — visada tylios, linksmutės, gyvenime tė žmogaus, bet ir gyvulėlio nebuvome nuskriudusios — jas išvėžė. Nėra čia ir lietuvių k. mokytojo, kuris kas rytas pranešdavo žinias iš užsienio ir visada geriausiai informavo apie ateinančią „karštą vasarą“, kaip jam vienai, repatriavę į Vokietiją, buvo parašė. Jis išvėžė drauge su visais pirmuoju ečionu.

Palieki abiturientų reikalus, svarsto vėl „politinių“ nusikalstamų. Mat, sieniniam

Šetono žaidimas

Ant Maskvos griūva baisi katastrofa, o Londono raičiai skelbia, kad bolševikų sostinė dar labai linksma

BERLIN. Reicho sostinės vakarėlė spauda antraštėmis per visa puslapį skelbia šios dienos vyriausybos kariuomenės vadovybės pranešime gautą žinią, pagal kurią didelis apsupamasis mūsis prie Viazmos eina prie galo, ir kartu lygina beveiltiškus britų propagandos mėginius pridengti ir pagradinti bolševizmo katastrofą.

Laikraštis „Berliner Nachtausgabe“ ryšium su tuo nurodo Londono radijo perduotą Maskvos nuotaikų vaizda, kuriame pareiškiamas, jog kasdieninis sovietų sostinės gyventojų gyvenimas ei na šūkiu „pasiryžęs, bet linksmas“. „Iš tikrujų, rašo laikraštis, kai yra beprotiškiausia, kaip gaminiai išsibaigia“. I Maskvo versijai mūšio perkūnija, bet besiša pags Churchillis kalba apie linksmumą. Ne vieną sajungininką, Churchillis — Angliai taip nuvarė į kapę. Turint galvoje tą katastrofą, kuri vyksta milijoninėje valstybėje Rytuose — ne tiktais dėka bolševikinių valdovų, bet taip pat melagių pažadu to paties Churchillio, kuris šiandien šaipydamasis stovi prie suvedžiojo griuvėsio.

Čiangkaiško žmonos kalba per radiją Amerikai

SANCHAJUS. Iš Cungkingo gau tomis žiandomis, ponia Ciangkaišek pasakė per radiją kalba Jungtinės Valstybėms. Ji pabrėžė, kad Kinija ištisus meus kentė ne tik dėl savo prieš karinės galybės, bet ir dėl neįtikėtinai paradosios savo draugu laikysenos. Savo kalboje ponia Ciangkaišek karčiai žodžiais kaltino Jungtinės Valstybes veidalmainingumu. Ponia Ciangkaišek, tarp kitok, nusiskundė tuo, kad Anglijos ir Jungtinės Valstybės Kiniją laiko antraeilė valstybe ir ne ištraukia į pasitarimus Azijos bei Ramiojo vandenyno klausimais. Tačiau, pareiškė ponia Ciangkaišek, Kinijai jau visiškai yra užtekę kovoti už tą valstybinių tikslus. Ši per radiją pasakyta kalba sukelė gyvą susidomėjimą Sanchajaus kinų sluoksniuose, nes ponia Ciangkaišek, kuri yra žinomai kaip draugiškai nusisausčiusi Amerikos atžvilgiu, pirmą kartą pavartojo tokius aštrius žodžius prieš Jungtinės Valstybes.

PARYŽIUS. Paryžiaus policijai pavyko susiekti vienam Paryžiaus priemiestių plačių išsišakojusių komunistų organizacijai. Iki šiol sumiūs buvo rasta daug proklamacijų, uždraustų laikraščių, atskaitomybės knygų ir kt.

Ež mišlio galvą anglai pa skyre 20.000 svarų

ADANA. Iš Irano pranešama, kad anglai ir sovietai stropiai ieško mušio Hadsch Amir al-Husseini, kuris tuo tarpu yra dingęs be pėdų. Paryžiuje, generalinis vandenu ir energijos inspektorius Reicho ministeris dr. Toditas, Prancūzijos kariuomenės vadui pasilius, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elektros aprūpinimo įmonių, vandens ūkio sajungų ir didesnių statinių vystymosi planai, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elektros aprūpinimo įmonių, vandens ūkio sajungų ir didesnių statinių vystymosi planai, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elektros aprūpinimo įmonių, vandens ūkio sajungų ir didesnių statinių vystymosi planai, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elektros aprūpinimo įmonių, vandens ūkio sajungų ir didesnių statinių vystymosi planai, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elektros aprūpinimo įmonių, vandens ūkio sajungų ir didesnių statinių vystymosi planai, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elektros aprūpinimo įmonių, vandens ūkio sajungų ir didesnių statinių vystymosi planai, pakvietė vieną Prancūzijos elektros ir statybos inžinierių grupę atvykti į Freiburgą, kur nuo spalio 13 iki 18 dienų vyks paskaitos. Paskaitoms pasibaigus dalyvauja vyks studijų tikslu apžiūrėti pietų Vokietijos esančias hidroelektrines stotis. Vokiečių elekt

Sportas

Aukšta Prancūzijos lengvaičių atėtai

Prancūzai lengvaičiai ellė metų nebuvę pirmieji varžovai Europos tautų tarpe. Tiesa, gerų sportininkų nėra daug, bet jų nebuvę tiek daug, kad tarpvalstybinėse rungtynėse galėtų nulemti pergalę prieš tokius pajėgius varžovus, kaip Suomija, Švedija, Vokietija, Anglija. Dabar lengvaičiai po truputį atsiguna. Štai iškilo naujas bėgikas Pujažas, Parizyje pameigęs pagerinti 3000 m Prancūzijos rekordą. Bandymas pavyko. Naujasis laikas — 8:25.7. Geras varžovas Pujažui buvo žinomas lengvaičias, Europos meistri Rochardas, atsilikęs per krūtinę. Rochardas buvęs 3000 m rekordo savininkas, ši karta prabėgo tap pat geriausiu buv. rekordas — 8:28.6. Be Pujažo vienintelis griažiai pastreškė visa ellė nauju pajėgum.

Trumpai iš užsienio

— Kovoje prieš bolševizmą žuvo dar du suonių sportininkai: Pitkašenės ir Astakienės. Pitkašenės 1938 metais laimėjo pasaulio meistorio vardą 18 km bėgime slidėmis, gi Astakienės buvo geriausias Suomijos plaukikas.

— Kroatijos futbolininkai numato jau lapkičio 2 d. žaisti antrąsias tarpvalstybines rungtynes su Vokietija.

— Daugkartinė pasaulio meistėrė išvilio rungtynėse slidėmis Christel Cranz nutarė daugiau nedalyvauti jokiose rungtynėse.

— Budapešte išviko tarpvalstybinės rankinio rungtynės Vokietija - Vengrija. Susitikimą laimėjo vengrai 11:8 (6:4). Idomu pažymėti, kad paskutinių panauši susitikimą tokia pat pasekmė laimėjo vokiečiai.

— Italijos mėgėjai boksininkai nugalėjo šveicarus 12:4. Italai pralaimėjo pussunkiame ir sunkiamė svoriuose.

— Vokietis Grittner pasiekė naują pasaulio rekordą dvieju valandų įjime. Grittner nužingsniau 25063,9 m. Tuo būdu buvo pagerintas latvio Dailino rekordas veik 200 m. Antrajā vieta laimėjė Schwab nužingsniau 24476,5 m.

— Papildome geriausiu Vokietijos tenisinku lentele. Vyru dvejetė tokių eilė: 1. Henkel — Gies, 2. Henkel — Goepfert, 3. Koch — Buchholz, 4. Menzel — Metaxa, 5. Richter — Benedek, 6. Egert — Gulcz. Moterų dvejetė geriausios poros: 1. Buss — Thiemer, 2. Rosenow — Sander, 3. Sander — Boesel, 4. Kauppel — Rosenthal, 5. Kauppel — Schumann, 6. Bartels — Jhamann.

— Sekmadienį Bukarešte Rumunija nugalėjo Slovakiją 3:2 (2:1). Rumunijos naudai įvardius įmušė Bindėja — 2 ir Marian — 1. 15.000 žiūrovų.

FELJETONAS

ELEKTRINIS VIRDULIS

Jei ponas Kaušas būtu gyvenę se-
nojoje Spartoje, būtu padaręs karjerą, nes turėjo neabejotinu tikro spar-
tiečio kvalifikaciją — mėgo trumpai kalbėti. „Lakoniškai“, kaip jis pats sakydavo.

— Svarbu ne tai, kiek žmogus kal-
ba, bet tai, kiek jis pasako!

Ši šūkį, dviejuose egzemplioriuose, ponas Kaušas dar tarybiniais laikais, kai taip madojo buvo viska papuočti daug pasakantčiai transparentais, iš-
kabino savo bet ant sienų. Pirmajį kuris buvo talkomas svedėiams, val-
kams ir tarnaitėi, valgomajame, o antrajį, kuris buvo skirtas daugiau-
siai ponai Kaušienei ir jam pačiam asmeniškai — miegamajame. Vad-
inas, kad reikiamu momentu visue-
net jis būtu prieš akis ir neleistu nei
pačiam Kaušui, nei jo šeimai nu-
klysti nuo pasirinkto filosofinio kelio.

Tikrai, jei kritikuočių momentu ir ponia Kaušienė būtų noriai laikiusi šios filosofijos, tai būtų buve galima išvengti daug visokiausių komplika-
cijų.

Tačiau ponios Kaušienės prigimtis prieš stojosi prieš tokia p. Kaušo lakonišką išmintį, kuri brutaliai klio-
basėti į pačius smulkiausius jos siejos konstrukcijos ratelius ir atėmė iš žmogaus, anot jos, vienintelį, visų pasaulio santvarų konstitucijomis apdrausta gyvenimo malonumą — kal-
bėti. Pagaliau jinai iš šeimininkio gy-
venimo praktikos buvo pakankamai patyrusi, kad kiekviena karta, kai kildavo nuemonių skirtumas, turėda-
vo nusileisti lakoniškos išminties ža-
lininkas — ponas Kaušas. Atvirai kal-
bant, tik dėl to jinai tuos šūkius ir toleravo ant sienų.

Kad lakoniškai filosofija galėtų pa-
siekinti ir plėčiantis mases, ponas Kau-
šas kiekviena proga stengesi šia linkme ir visuomenę auklėti.

Bet visuomenė jau iš seno yra bal-
siai nedėkinga filosofams, todėl ir po-

Geriausi Vokietijos lengvaičiai

Statis metas geriausiu pasiekinti pas-
kė žiė lengvaičiai: 100 m Scheuring 10,5,
200 m Scheuring 21,0, 400 m Harbig 46,
7. 800 m Harbig 1:49,2, 1000 m Harbig
2:21,5 (naujas pasaulio rekordas), 1500
m Kaindi 3:54,8, 3000 m Syring 14:30,5,
10.000 m Haushofer 30:52,8, 110 m kliūtinis
Leitner 15,0, 400 m kliūtinis Brand
53,7, 3000 m kliūtinis Seidenhans 9:18,
4. 1 aukštė Langhoff 1,95, 1 tolj Wagen-
manns 7,52, trišiulis Scheibe 14,71, su
kartimi Gloetzner 4,10, disk. Lampert
52,35 (naujas pasaulio rekordas), letis
Berg 69,36, rutulys Bongen 15,95, kūjis
Stoch 57,48. Moterų gr. geriausias pa-
sekmės esame paskelbę jau anksčiau.

KAM TEKS DOVANA?

Kiekvienais metais vienas didžiausiu Stockholmo dienraščiu skiria auksinį

laikrodį geriausiai pasirodžiusiems spor-
tininkui. Atrodo, šiemet laikrodis teks
kuriam nors lengvaičiui. Iš praėjusių bu-
vo du kandidatai: Haeggas, pasiekęs pa-
saulio rekordą, 1500 m per 3:47,6 ir
Lidmanis 110 m kliūtinį prabėgęs per
14,2. Dabar iškilo naujas pavojingas var-
žovas — Hellstroem. Nesenai Hellstroem-
as pasiekė dviųjų Svedijos rekordų:
3 myliai sukorė per 13:49 ir 5000 m pra-
bėgo per 14:15,8.

SCHALKE IR DRESDENO SC

Užvakar išviko Tschammer taurės
pusfinalio rungtynės. Gelsenkirchene
FC Schalke 04 aukštė pasekmė nuga-
lėjo Holstein - Kiel 6:0 (2:0) ir Dres-
dene vietos SC įstengė laimėti prieš
Admira 4:2 (3:1). Baigminis susitikimas
išvys lapkičio 2 d. Berlyne. Fa-
voritu laikomas FC Schalke 04.

Der Stadtkommissar in Kauen

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 35 betreffend den Verkehr mit Juden

Obwohl die übergroße Mehrzahl des litauischen Volkes aus ihrem gesunden Empfinden heraus jeglichen Verkehr mit Juden ablehnt, muss dennoch fast täglich festgestellt werden, das es den vom Ghetto zur Arbeitsstätte und zurückmarschierenden Juden gelingt, Verbindungen mit einzelnen Personen litauischer Staatszugehörigkeit aufzunehmen. Ich erlasse daher folgende Bestimmungen:

1) Der gesamten nichtjüdischen Bevölkerung wird hiermit untersagt, mit Angehörigen der jüdischen Bevölkerung irgendwelchen Verkehr zu unterhalten. Auch einfache Gespräche zwischen Angehörigen der nichtjüdischen Bevölkerung und den Juden sind verboten.

4) Die Bestimmungen dieser Bekanntmachung treten mit dem heutigen Tage in Kraft.
Kauen, den 13. 10. 41.

Der Stadtkommissar in Kauen
gez. CRAMER
SA - Oberführer

Kauno Miesto Komisaro

skelbimas nr. 35

dėl santiukių su žydais

Nors didžioji lietuvių tautos dauguma, svelko jausmo vedama, vengia bet kokių santiukiavimo su žydais, vis dėlto beveik kasdien tenka konsta-
tuoti, kad einantiems iš ghetto į dar-
bovietyę ir atgal grįžtantiems žydams pasiseka užmegsti ryšių su pavieniais Lietuvos pilieybės asmenimis. Todėl skelbiame šiuos nuostatus:

1) Visiems ne žydų tautybės gyven-
tojoms draudžiama palaukti bet kokių santiukių su žydų tautybės gy-
ventojais. Draudžiame net paprasti pasikalbėjimai tarp ne žydų tautybės gyvenetoju ir žydų.

2) Visiems ne žydų tautybės gyven-
tojoms draudžiama pardavinėti, keisti
arba dovanoti žydams maisto produk-
tus arba šliaip prekes. Draudžiama tu-
rėti prekybos santiukių tarp ne žydų
tautybės gyventojų ir žydų.

3) Vokiečių policijos ir lietuvių pa-
galbinės policijos pareigūnai išpėti be-
atodairos užkirsti keliai bet kokiam artėjimui tarp ne žydų tautybės gy-
ventojų ir žydų. Kas nusižengs šiemis nuostatomis, bus griežtai baudžiamas.

4) Šio skelbimo nuostatai įsigalioja nuo šios dienos.

Kaunas, 1941. X. 13 d.

Kauno Miesto Komisaras
(pas.) CRAMER
SA - Oberführer

BRAŽVILIAS

„Svarbu ne tai, kiek žmogus kalba, bet tai, kiek jis pasako“, ir kritiškai perskaikė skelbimo projekta.

— Kaip apie mane pagalvotų mano pažiūstam, tokį skelbimą perskaite?

— išsigando jis. — Cia ištisais nusižengimas lakoniškai filosofijai. „No-
riu pirk“... Jei perku, tai savai-
sišku, kad noriu. Kas gall mane priėti mano norai priversti?...

Išbraukė „noriu“ ir ištaisė „pirk“.

— Jei perku ir skelbiuočių laikraštyje, tai reiškia, kad gerai užmokėsi, — toliai kritikavo Kaušas, savo skelbimą. — Ir paskutinės kelnes žmogus atiduotum, kad tik nereiktų žiūrėti ir klausytis tu žibalo ašarų... Ir išbraukė „gerai užmokėsi“...

— Bet dar ir dabar skelbimas negalėjo atlaikyti kryžminės kritikos ug-
nies, ir po riebiu brūkšniu dingos žodis „pirk“...

— Kaip man, tai tikrai gėda dėl tokio tuščiažodžiavimo, — suniurnėjo Kaušas. — „Pirkai“... Alšku, kad pirkas, jis neturiu... Kaip gali mane prieti mano norai priversti?...

— Nebijok, Tamsta, aš jo ir nesustarei — Nevaldinik Tamsta nė vienos nekalbės.

— Taip, tai aš. Tamsta dėl virdulio, tikriau?

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Galima sakyti, kaip
iš sutapuisi. Žinote. Žinoma, kad jau
uzgulė, bausi klausyti!... Girdi, žiba-
las baigiasi, ir taip tollau... Jūs mane suprantate?... Reikšia primusa ūži-
pėlai taip tenka pilaesti į atsargą.

— Labai diena. — Išpūtė uždusęs pilietis, naujausius laikraščių numerius nuo kaktos prakaita braukdamas.

— Ar čia ponas Kaušas?

— Taip, tai aš. Tamsta dėl virdulio, tikriau?

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Galima sakyti, kaip
iš sutapuisi. Žinote. Žinoma, kad jau
uzgulė, bausi klausyti!... Girdi, žiba-
las baigiasi, ir taip tollau... Jūs mane suprantate?... Reikšia primusa ūži-
pėlai taip tenka pilaesti į atsargą.

— Ach, tai mes ne pirmieji, vadinas, — kvapą gaudydama ir kėdės ieškodamas prasme pilaesti. — Tai ponas Kaušas... Kaip malonu!... Aš savo viena turiu...

— Nebijok, Tamsta, aš jo ir nesustarei — Nevaldinik Tamsta nė vienos nekalbės.

— Taip, tai aš. Tamsta dėl virdulio, tikriau?

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

— Žinoma. Labai malonu... — nu-
džiugo pilietis. — Šitas pilietis, ir mano Jo-
nelis patvirtins, yra viengungis, ir Tamsta,

Paryžiuj suimtas žymus komunistas

PARYŽIUS. Paryžiaus policija suėmė buvusį komunistų atstovą Dutilleuli, kuris vaidino leminamą vaidmenį Prancūzijo komunistų tarpe ir gaudavo iš Maskvos tam tikslui lešu. Kartu su juo suimti dar kiti aštuoni asmenys. Buvo konfiskuotas keilių tonos aisiškumų. Pa Dutilleuli surasta 3,6 milijono franko suma, kuri buvo skirta komunistinei propagandai finansuoti Prancūzijoje. Taip pat buvo surasta viena slapti spaustuvė. Vyksa tollau kiti policijos veiksmų. Dutilleulis buvo vienas iš svarbiausių komunistinio nelegalaus sajūdžio asmenų ir intymus komunistų vado Thorezo draugas.

AMSTERDAMAS. Reuteris praneša iš Vašingtono, kad Jungtinės Valstybės, Didžioji Britanija ir olandų emigrantų vyriausybė yra nutarusių nutraukti naftos išvežimą į Japoniją.

Bekanntmachung

ÜBER DIE VERSORGUNG DER BEVÖLKERUNG MIT SCHUHWERK

Mit Zustimmung des Generalkommissars in Kauen gibt die Handelsverwaltung beim Generalrat für Wirtschaft folgendes bekannt:

Lederne Schuhwerk wird künftig nur gegen Bezugscheine verkauft. Es wird später bekanntgegeben, wo und wie die Bezugscheine erhalten werden können.

Von jetzt ab werden Bezugschein-frei folgende Arten von Schuhwerk verkauft:

1. Strassenschuhe mit ganzen oder geteilten Holzsolen zu einem Einzelhandelsverkaufspreis von nicht mehr als

RM 4,— bis Groesse 35 einschl.
„ 4,50 von Groesse 36 ab fuer das Paar.

2. Holzpantinen — ohne Hinterkap-pen oder solchen aus Sperrholz mit Vorderteil aus Leder oder anderem Material.

3. Babyschuhe bis zur Groesse 24 einschl.

4. Hauschuhe, Pantoffel und Schläppen, deren Ober- und Unterteil ausschließlich aus Altmaterial beste-hen.

5. Schuhe oder Ueberschuhe ganz aus Streh, auch solche mit einem Oberteil oder Futter aus Spinnstoff-waren.

6. Gebrauchtes Schuhwerk.

Dieses Schuhwerk unterliegt also weder Bezugschein — noch Bestell-scheinpflicht, es kann frei ge- und verkauft werden.

(gez.) Prof. V. JURGUTIS,
Generalrat fuer Wirtschaft.

Skelbimas

APIE GYVENTOJU APRŪPINIMA AVALYNĘ

Generaliniam Komisariui Kaune su-tikus, Krašto Ūkio Generalinio Tarybė Prekybos Valdyba skelbia:

Odinė avalynė atėtlyje bus parduo-dama tili pagal pirkimo leidimus. Kur ir kaip tie leidimai gaunami, bus pa-skelbtas vėlau.

Nuo šiol parduodama laisvali be pirkimo leidimui šios rūšies avalynė:

1. Gatvės avalynė ištisais arba da-lina's medžio padais, kurios mažme-ninė kaina už porą negali būti aukš-teesnė kaip:

iki 35 Nr. imtini . . . RM 4,—
36 Nr. ir didesniu . . . 4,50

2. Medinės klumpės be užkulinių arba su mediniai užkulniais, su odos arba kitos medžiagos viršeliada.

3. Kūdikių avalynė iki 24 Nr. im-tini.

4. Kambarinė avalynė, pantapliai ir šliurės, kurių viršutinė ir apatinė dalis yra vien tik iš sonos medžiagos.

5. Avalynė arba viršutinė avalynė iš Mandu, arba su pločištinė me-džiagų viršumi ar pamušalu.

6. Varteta avalynė.

Visų šiu rūšių avalynei nereikia nei užsakymo, nei pirkimo leidimų, ji gali būti laisvali perkama ir parduo-dama.

(pas.) Prof. V. JURGUTIS,
Krašto Ūkio Generalinis Tarybas
Kaunas, 1941 m. spalio mén. 11 d.

1881(1)

Iš Kauno Suaugusių Instituto veiklos

Šiuo metu Kauno Suaugusių Institute jau atidaryti arba atid-romi šie skyriai:

Skyriai	Mokiniai tėsišiai:	Klausytojai priimami:
I. Bendro lavinim. skyrius	A cikle B cikle	A cikle B cikle
II. Administracijos	5 metus	1-mą kursą su pradži mok.
III. Buhalterijos	1 met.	— 7–8 kl.
IV. Mašinraščio	1 „	6 „ 6–8 „ 4–6 „
V. Agrotehnikos	2 „	1 met. 4–8 „ pr. mok. 4 kl.
VI. Namų ūkio	— „	1 „ — " " "
VII. Technikos	2 „	2 „ 6–8 „ 2–6 „
Spec. grupė	2 „	— " 8 "

Pastaba: Spec. grupės absolventai turės A — cikla baigusiu teises ir be to, galėti stoti į Techniškųjų Fakulteto II-ji kurso tikralsiai klausytojais be papildomu egzaminu.

VIII. Prekybos — 6 mén. — pr. mok. — kl.

IX. Spec. kursai Pagal dalyko poliūdį ir kitas sąlygas:
Baigusiams A — cikla technikams suteikiamas jaun. techniko vardas ir teises. B — cikla meisterio vardas ir teises. Kitu skyriu klausytojai baigusieji A — cikla tampa tos srities specialistais, B — cikla kvalifikuočiai darbininkais (meisteriais).

I atidarus skyrius bei grupes skubos keliu registruo-jami klausytojai ir kviečiami lektoriai. Smulkias tuo rei-kali informacijas gauna: klausytojai Instituto raštiniuje, lektorių, pas direktorių. Kaunas, Laisvės Al. 43, bt. 3, DIREKTORIUS

1822(2)

JEI IŠVERSTI KA NORS REIK, I SAPIEGOS 6 EIK

VALSTYB, VILNIAUS AKUŠERIU MOKYKLA PRADĖJO MOKSLO METUS

I mokykla prašymai dar priimami. Stoti mokyklos gali moterys ir mer-gaitės nuo 18 iki 30 met. amžiaus, tvirtas ir sveikas, baigusios gimnaziją. Išimtinai atsitiktinai, priimamos ir mažesnio amžio.

Prie prašymo pridedama:

1. Gyvenimo aprašymas;
2. Mokslo cenzu pažymėjimas;
3. Metrikas ar jų patvirtintas nuo-rašas;
4. Sveikatos liudijimas;
5. Fotografijos 2.

Prašymai priimami šiuo antrašu: Vilnius, Valstyb. Akušeriu Mokykla, 16 Vasario g. Nr. 8.

Mokslos visoms nemokamas, tėsišiai 2 metus. Prie mokyklos yra benzabu-tis, kur nepasiturinčios mokinės sub-sidiuojamos pavidale maisto, skalbi-mo ir buto. Kitoms mokinėmė mais-tas, skalbimas ir butas teikiamas sa-vikaina.

Dr. V. Baronas
Mokyklos Direktorius.
I. Mačiukaitė-Sekretorė.
1870(2)

Smulkūs skelbimai

Meškinė prie dviejų vaikų 8 ir 2 metų mokanti virti ir megstanti Švarn MERGAITĖ.

Raiškite ir iš provincijos šiuo ant-rašu: Kaunas, Višinskio g. 58. Ba-barskiams.

1850(2)

Pirkime durpių gamybai mažinės ir lokomobilių ne mažiau 12 kv. m. Ši-domo paverčiaus.

Siūlyti kooperatyviui „Kuras“, Gedimino g. Nr. 7-a, telef. 27858.

1851(3)

Pirkimai gerų radio aparatų. Pagei-dauju vokiškos firmos. Siūlyti: Mie-kevišius g. 8b, butas 3. 1853(1)

Jaunas rimtas vyrukas baigęs gim-naziją ieško darbo: įstaigoje, prekybos įmonėje ar prie vaikų.

Teleraus „I Laisvė“ admin' str. Vi-daus pasto Nr. 14. 1854(2)

Juedvaldis Henrikas, tarnavęs Vil-niuje karipomenėj, prašomas atsi-lepti seserį Kaune, L. Sapiegos 6, II-ias aukštas, nuo 16.30–17.30 ir po 20 val.

1855(1)

Skubiai reikalinga mergaitė prie naujagimio. Kaunas, Šančiai, Estu-g. 10, but. 2. A. Vaitkevičius.

1856(1)

D'nglo 9 m. šviesai kaštaniinės spal-vos baltu snukiu arčių. Atvedusias 100 Rb. Raseinių g. 23 Nr. A. Kava-liūnas.

1858(1)

Kaune Laisvės al. 36 Nr. atidaryta vertimų prašymų ir perrašinėjimo biuras.

1859(3)

Kas žinot apie Antulevičių Praha, e. Alekso, paskutinį laiku tarnavusį 2 p. p., & kuoop, Vilniuje, prašom pranešti Mišku 10. Vaičiūnams.

1861(1)

Išnuomojami du kambariai be bal-dų, su atskrujų jėjimu. Kreiptis Palan-gos Nr. 16, b. 6. 1871(1)

Tuoju reikalingas gamybos įmonė (Laku fabrikai. Kėdainių 20) prityres buhalteris, mokas vokiščiu kalba. Tel. 22708. 1872(2)

100 Rb. tam, kas gražins radęs tarp Garlavos ir Iškužu mano pamesta Mokytoju Seminarijos baigimo ates-tata ir daug rinkinėlių.

Siūlyti: Augaitienė, Balb eriškio pšt. 1873(2)

Valdininkui tuoju reikalingas at-skiras kambarys su baldais, miesto centre arba arčiau centro, Pasiliū-mus paliktis šio I. ad. „I. Ka.“

1875(1)

Parduodamas 7 lempu, mažai var-to, „Blaumund“ rečijoje aparatas. Sužinoti Kapai g. 11 Nr. 1873(1)

BALETO, PLASTIKOS IR ŠOKIU KURSAI

PROF. O. ILJINGAITĖ

Daukanto 7, b. 7 tel. 237-07; priėm-val.: nuo 10-11 ir 18-21 v. 1879(2)

Prityrusi mokytoja dėsto vokiščiu ir prancūzų kalbas Napoleono 2, b. 4.

1885(2)

Reikalinga jauna mergaitė namu-nai arba ateinanti tarnaitė.

Rūtu g. Nr. 8, b. 4, tel. 285-40.

1888(1)

Reikalinga darbininkė prie dviejų šeimos žmonių. Sužinoti: Kalniečių g. 75-a, b. 2.

1888(1)

Noriu pasikeisti malkomis su asme-nimis persikeliančiais gyventi iš Kau-nos į Vilnių. Malkos randasi Vilniuje.

Kreiptis tel. 20121 vid. 49. 1882(1)

Reikalinga jauna mergaitė namu-nai arba ateinanti tarnaitė.

Rūtu g. Nr. 8, b. 4, tel. 285-40.

1888(1)

Reikalinga darbininkė prie dviejų šeimos žmonių. Sužinoti: Kalniečių

g. 75-a, b. 2.

1888(1)

Reikalinga jauna mergaitė namu-nai arba ateinanti tarnaitė.

Rūtu g. Nr. 8, b. 4, tel. 285-40.

1888(1)

Reikalinga darbininkė prie dviejų

šeimos žmonių. Sužinoti: Kalniečių

g. 75-a, b. 2.

1888(1)

Reikalinga jauna mergaitė namu-nai arba ateinanti tarnaitė.

Rūtu g. Nr. 8, b. 4, tel. 285-40.

1888(1)

Reikalinga jauna mergaitė namu-nai arba ateinanti tarnaitė.

Rūtu g. Nr. 8, b. 4, tel. 285-40.

1888(1)

Reikalinga jauna mergaitė namu-nai arba ateinanti tarnaitė.

Rūtu g.

I kultūrinę ir socialinę talką

Turime seną gražų lietuvišką paprotį — didesniems sunkesniams darbams kviečti talkas. Seiniu šis paprotis dar labiau visoje Lietuvoje buvo paplitęs, bet ir šiandien jis tebėra populiarus ir juo plačiai naudojamas. Stai dabar Lietuvoje yra kūlės metas. Javų iškiliimas yra didelis darbas, reikalaujas nemaža darbo rankų. Dažnai ūkininkas atsidurtų tikrai keblio padėtyje, jei nebūtų to gražaus papročio — talkos. Dabar gali susibūrė talkininkai pirmiausiai iškilia vieno ūkininko javus, paskui kita, trečio — ir taip iškiliame visų javai.

Senasis Adomas Jakštės daina-vo: „Kur du stos, visados daugiau padarys“. Šiai trumpais žodžiai pasakoma svarbi tiesa, kad organizuotas sutartinis bendras darbas yra našesnis, kad taip dirbant galima greičiau ir daugiau nudi-rti. Mūsų tauta ši dėsnį išdėmėjo jau gilioj senovėj, kurioje ir reikia ieškoti talkų papročio pradžios. Tokios talkos senovė turėjo dar ir kitos didelės reikšmės, jos pa-gimdė didelę dalį mūsų tautosa-kos: dainų, pasakų, patarlių ir kt.

Dabar, žinoma, gyvename kitokius laikus, bet visokeriopio darbo arena pas mus tebėra plati. Pra-ūžes karo viesulus ją dar labiau praplėtė. Ir teks sukaupoti jėgas ir pasiryžimą, kad visas žaidžias už-gydymute, kad būtų panaikinti nors didesnieji jo pėdsakai bei se-niosios mūsų bėdos.

Stai vakar raginome skubiai or-ganiuoti žemos pagelbą. Tai juk ne kas kita, kaip platus masto organiuota daugiau pasiturinčių tautiečių talka padėti kitiems sa-vo tautiečiams, ligu, nelaimiui ar-skurdo varginamiems. Tokios žie-mos pagelbos nėra naujas dalykas. Jos ir anksčiau buvo pas mus organizuojamos, bet tuomet jos kažkaip būdavo blankios, trumpos, ne per didelio masto ir, aigku, negalėdavo atlikti tu uždavin- niu, kuriems jos buvo skirtos. Gal būt, tai būdavo dėl to, kad jas or-ganiuodavo ir joms vadovaudavo tokie žmonės, kurie ir šiaip turė-davo daugybę kitų pareigų ir dar-bų. Šiemet turėtų būti kitaip. Naujos salygos iškelia ir naujas uždaviniai. I šią materialinės pa-gelbos talką turėtų susiburti visi lietuvių, kad nė vienas mūsų tau-tietis nebūtų priverstas skursti. O to pasiekti galima.

Tanka susirūpinti ir pražusio-karo pėdsakų likvidavimui. Nemaža ūkininkų ir miestiečių žymiai nuo jo nukentėjo. Kai kuriu žuvuo-visas turtas, kai kuriuos šeimos dėl vienų ar kitų priežasčių neteko sa-vo maitintojų. Daugelių ju, aišku, be kitų paramos, vargijai ar galės vėl tvirtai atsistoti ant koju. Čia vėl plati socialinės pagelbos tal-kai dirva. Ir anksčiau ar vėliau teks ją plačiu mastu organizuoti. Tiesa, dabar nuo karo nukentėjusių uolačiai šelpia Lietuvos Raudo-nasis Kryžius, bet vis dėlto vargu ar tu pašalypu užteks atstatyti su-griautus pastatus bei atlyginti ki-tus nuostolius.

Ši kartą nebeminėsim platesnio pobūdžio savarenskiško darbo tal-kai, kaip, pav., anais metais buvo suorganizuota Šventojoj. Tai jau atskira tema. Tačiau atrodo, kad ir šis klausimas bus pajudintas iš vienos.

Cia reikėtų dar priminti kultūrinių darbo srity, kur panašiomis tal-koms taip pat yra ką veikti, ypač provincijoj. Prie jų galėtu prisidėti pradžios mokyklų mokytojai ir kiti provincijoj gyvenančių parei-gūnai. Reikia likviduoti dar kai kur pasitinkanti mažarašttinguma, reikia paspartinti ir išplėsti švie-timo darbą, apimant ir suaugu-sius. Žinoma, reiktu dirbtai ne „stachanovietiškai“, kaip pernai bolševikai iš tokio rimto dalyko padarė parodija, bet nuosekliai ir nuoširdžiai. Šioj srity dideliu da-lyku galima pasiekti per liaudies universitetus, kurių veikimą tek-tu plėsti.

Ką gali vokiečių aviacija

Tik vienas smingamųjų lėktuvų korpas nuo birželio 22 d. sunaikino 2.211 sovietų lėktuvų

BERLIN. X. 13. Vienas vokiečių smingamųjų lėktuvų korpas nuo 1941 metų birželio 22 iki rugsėjo 28 d., kaip DNB patyrė iš kom-petentingų šaltinių, Rytuose nu-mušė 1.065 sovietų lėktuvus ir 146 lėktuvus sunaikino žemėje. Be to, jis sunaikino 841 tanką, 161 bateriją ir 481 atskirą patranką. Puolant žygiuojančias sovietu-voras ir susisekimo kelius, buvo išskaidytos 42 voros, sunaikinti 9.434 vežimai, 227 traukiniai ir 96 atskirai garvežiai, iš ūnos tankinių sunaikinti. Ir pietinėje Ry-tu fronto dalyje vokiečių karo aviacijos puolimai spalio 12 d. bu-vo nukreipti prieš Doneco kasyklus. Sritis aerodromus ir geležinkelius. Buvo sunaikinti 34 žemėje buvę sovietų lėktuvai. Daugelyje

naikintuvali ypatingai sėkminges veikė. Buvo smarkiai puolami so-vietų pastiprinimams i frontą at-gabentai keliasi. Numestomis bom-bomis ir šaudant iš lėktuvų buvo padegti ir sunaikinti aštuoni trau-kiniai, ju tarpe vienas municipios traukinys ir du traukiniai su skytu kuru, be to, aštuoni garvežiai. Buvo smarkiai sužalotas 41 trau-kinys ir dešimt geležinkelio stočių. Bombomis buvo padegti 329 sunk-vežimai. Kai kurie iš jų buvo vi-siškai sunaikinti. Ir pietinėje Ry-tu fronto dalyje vokiečių karo aviacijos puolimai spalio 12 d. bu-vo nukreipti prieš Doneco kasyklus. Sritis aerodromus ir geležinkelius. Buvo sunaikinti 34 žemėje buvę sovietų lėktuvai. Daugelyje

vietų buvo išardytai geležinkelio bėgiai, kurie jungia svarbiusios Doneco kasyklų srities pramonės miestus. Buvo višiskai sunaikinti šeši traukiniai ir keturi garvežiai, o dar 20 traukiniai ir du garvežiai buvo sužaloti. Ivaiziuose geležinkelio ruožuose, pataikius bom-bomis, bėgiai buvo išardytai.

BERLIN. Pasitilus kariuomenės vyriausiam vadui generalui feldmaršalui von Brauchitschui, Fiurenis Geležinio Kryžiaus Rite-rio Kryžiumi apdovanoto vienos pėstininkų kuopos kulkosvaidininkų viršininko grandini Stoekertą. Grandinis Stoekertas per kovas su sovietais pakartotinai pasižy-mėjo nepaprasta šaltakraujiška drasa.

Anglija yra amžinas Prancūzijos priėšas

Gen. Dentzo pareiškimas

VIIH. Sirijo, oberkomisaras ar-mijos generolas Dentzas pirmadienį prancūzų karininkams pareiškė, kad de Gaullo šalininkai neturi supratimo apie tai, kas darosi Prancūzijoje. Jie telkia pag save visokių nepasitenkinančius, avantiuristus ir t. t. Anglija, šis amžinas Prancūzijos priėšas, siekia talkos,

kuri paliktą Prancūziją be karo la-vyno, kolonijų ir šiaip karinę tra-diciją. Anglija nuvalkiotais moty-vaus atsisakė nuo savo parašo. At-rodo, kad Anglia mano, kad Prancūzija vis dar tebevaldoma lieudies fronto politiku. Talka, kurios siekia Anglija, gali būti tik bailumo ir kompromiso talka. Tokia talka Prancūzijai suteikta tik ta, kad ji patekti į demokratiną, masonišką politiką ir žydų anglosaksų finansų vergiją, tai yra tuo, praeities relik-kius, su kuriais nieko sukurti negalima. Talka iš tikrujų būstanti Prancūzijai sunki. Tačiau Prancūzija naujoje Europoje tik tuomet galėsiant atrasti savo vieta, kai pasirodyti jos verta ir sugebanti.

KRONIKA

NETRUKUS PASIRODYS NAU-JA AVALYNE

Dėl karinių aplinkybių išvairios žaliaivės yra taupomos. Todėl ir Valstybinis Odų Trestas panaudoja batams gaminti odų atraižas ir medinius padus: iš kartono, beržo žie-vių ir kitų galimų pakalų. Nauja avalynė fabrikuose jau gaminama ir netrukus pasirodys rinkoje.

Batai mediniams padais, kad ir nebus labai patogūs vaikščioti, bet gana praktiški — šilti. Prie jų ne-berėkės nei kaliošu, nei vilnoniu kojinį.

PADIDĖJO MALKU PRISTATYMAS

Kiekvienu diena vidutiniškai Kau-nan atgabenama per 100 ktm. malkų kurui. Malkos pristatomos geležinellui, Nemuno ir Neris upėmis baidokais ir sielais. Be to, atvežama ir durpli. Greitai laiku nustatyta tvar-ka malkos bus pradėtos pardavinėti gyventojams. (m)

SPARČIAI DIRBA BALDU DIRBTUVĖS

Paskutiniu laiku baldų dirbtuvės apkrautos darbu. Tieki valstybinės, tiek privatinės baldų dirbtuvės dirba pilnu tempu. Be vokiečių valdžios ištaigu, dirbtuvės daug užsakymų gauna ir iš privačių žmonių. (m)

LENTPIÖVĖ „LIETMEDIS“ PLEČIAMĀ

Mišku Valdybos žinioje esanti valst. lent. „Lietmedis“, kuri vien-telė Lietuvoje apdirba ažuolą ir nosi, paskutiniu laiku dirba pilnu tempu. Greitai laiku lentpiuvėje numatoma gaminti statines ir parketa. Dabariniu metu lentpiuvėje dirba per 100 darbininkų. (m)

A. PANEMUNĖJE TRŪKSTA SPAUDOS

A. Panemunės gyventojai nusiskundžia, kad sunku gauti spauda. Dviejese A. Panemunėje esančiuose spaudos kioskuose atgabenama tiek maža laikraščių, kad bematant tuo-jie išspėkami. Vėliau atėjus, laikraščių jau negalima gauti. Kios-kininkai turėtų laikraščių ir žurnalų pargabenti tiek, kad nepritrūktų. (m)

„LIETŪKIS“ SUPERKA SĒKLAS

Zemės ūkio gamybos stiprinimui ir išlaikymui yra labai reikalingos dobi-lų bei varpininių žolių, žirnių, peliušų, vikių, sémenu ir kitos sēklės. Ūkininkai yra raginami neatidėliojant pradėti kūlimą ir sēklas pristatyti i „Lietūkio“ supirkimo punktus. ir.

GIMNAZIJŲ, PROGIMNAZIJŲ IR SPECIALINIŲ MOKYKLŲ VADO-VYBEMS

Kūno Kultūros Rūmai, norėdami nustatyti būtiną mokyklų fizinio auk-

lėjimo darbui inventorius pareikala-vima, prašo mokyklų vadovybes iki 8. m. spalio mén. 31 d. pranešti Kūno Kultūros Rūmams (Kaunas, Sporto g. 10), koks Inventorius ir koko ma-ziausias inventorius kiekis mokyklai būtinai reikalingas.

Vėliau prisiustos žinios nebus ima-mos dėmesin.

Atskiri pranešimai mokykloms šiuo reikalui nesuniūti.

Kūno Kultūros Rūmai

VOKIEČIU KALBOS KURSU LEK-TORIU KONFERENCIJA

Spalio 12 d., Generalinio Komisaro Profesinės Sajungoms Igaliotinio svakiesteli, susirinko daugiau kaip 30 vokiečių kalbos kursų lektorius pasi-tarti visais kursų mokslinimo ir ad-ministravimo reikalais.

Be visos eilių klausimų, buvo pa-llesti ir vadovėlių leidimo bei tinkamo lektūros kursų klausytojams pa-rūpinimo reikalai.

Konferencija praėjo gyva ir darbin-ga nuotaika.

PADÉKA

L. R. Kryžiaus Vyr. Valdyba reiškia pa-dėka vokiečių pianistui ponui Joseph Mathias Blom'ui už atliktą 8. m. spa-liu 11 d. fortepiano koncertą, kuris jo iniciatyva buvo suruoštas Lietuvos Raud. Kryžiaus naudai ir puikiai pavyko, o taip pat ponui konservatorijos Direktoriui už nemokamai suteikta šiam koncertui sale ir p. p. „Kauener Zeitung“ ir „L. Leise“ redaktoriams už šio koncerto populiari-mą, kaip lygiav iki kitiems, prie šio koncerto suruošimo prisidėjusiemus.

L. R. Kryžiaus Pirmininkas

KAUNO BATSIUVIAMS IR RIMORIAMS

Kauno batisuviai ir rimoriai, turi-privačias amato imones ar besivérčias savarankiškai amatu ir nori gauti medžiagos batų ir pakinktų taisymui, prašomi iki 8. m. spalio mén. 20 d. užsiregistravoti Prekybos, Pramonės ir Amatu Rūmuose (Amatu referentūro), Grunvaldo g. Nr. 18. Registrav-ojama kasdien 9 — 11 val.

Prekybos, Pramonės ir Amatu Rūmai

Kauno Teatras. Trečiadienį, spalio 15 d., statoma Bitė 4 v. opera „Car-men“. Dalyvauja: Augaitė, Arna-stauskienė, Dičiūtė, Radzevičiūtė, Baltrušaitis, Kutkus, A. Sodelka, St. Sodelka, Survila.

IS UNIVERSITETO VEIKLOS

Kauno Universiteto darbas lėjės i normalias vėžes. Studentų daugiausia Medicinos ir Technikos Fakultetuose, bet nemaža yra ir Filologijos Fakul-te, kuriame studijuojama lietuvių vokiečių, anglų kalbos ir literatūra; be to, filosofija, sociologija su žurna-listika ir fizinių auklėjimais.

Atsidaro tauto-dailės krautuvė

Ties Pieno Centro rūmu kampu, tiesiog greta, tik per Daunkanto gatvę, atsidaro lietuvių tauto-dailės krautuvė. Krautuvė bus daug didesnė, negu iki šiol bet kuri bu-vusi. Jan ir dabar krautuvės lan-genos kreipia kauniečių bei vokiečių kariu dėmesį. Nors krautuvė nebaigtą dekoruoti, bet kai kurios tauto-dailės prekės išstatytos lan-genose. Pagal matomas prekes, krautuvės turės visus tauto-dailės skyrius. Viejoje langemoje ištra-tytai keramikos dirbiniai, kitoje — marginiai, trečioje — liaudies skulptūra, ražiniai. Be abejio, kreipia dėmesį ir pat krautuvės dekoracija. Gražiai tautiškais on-namentais yra išpuoštos krautuvės pardavėjų vietas — kasa ir kitos. Pagaliau durų atrimos gry-nai tautiško stiliumi, kokius matome mūsų prieklėčiuose. Be to, ant stenos kabos gražaus ornamen-to žvakidės. Žinoma, iš ten žvies elektros. Aplasmai, išpūdis yra labai gražus, kiek dabar apie krautuvę galima pasakyti iš lauko pu-sės. Reikia tik laukti, kad krautuvė griežiai atsidaryt. Tuo tarpu iš vilioja visų akis savo skoningais dirbiniais.

Tekė patirti, kad ir dailininkų salionėlis, kuris buvo pristatytas netoli Mickievicius kampo, Lais-vės Alėjoje, netrukus išsiakraustys į geresnes patalpas. Tos patalpos yra netoli Konrado kavinės. Pa-talpos bus didesnės, erdvėnės ir taip pat gražiai dekoruotos. Tai jau dabar baigiamas tvarkyti. Tau-to-dailės krautuvė ir dailininkų salionėlis yra mūsų dailininkų ini-ciatyva išpuoštas. Atrodo, kad tai gražus pavyzdis ir kitiemis Lietu-vos miestams, kur tantodailės skyrių taip pat turėtų būti. Tau-to-dailės krautuvė vadinsis „DAL-LĒS“ vardu, taip pat, kaip ir Dailininkų salionėlia.

Sirijoje buvę didelių neramumų

ADANA. Apie kruvinus neramu-mus Šiaurės Sirijos Abu Kemalo srityje, išvokusius rugsėjo mėnesi, dabar išleista oficialus komunikatas, kuriame de Roux apgailestauja, kad jis turis pranešti karininkams, puskarininkams ir kareiviam, apie 16 jų draugų mirtį, kurių 1941 metų rugsėjo 18 d. Masla-ho kaime Abu Kemalo srityje žuvo garbės lauke. Iš komunikato aškėja, kad neramumai kilo anglų agentų Taged Din Hassan paskyros Sirijos respublikos prezidentui. Neramumai buvo numalšinti tik iškišus kariuomenę.

KINŲ JAPONŲ KARAS

SANCHAJUS. Japonijos kariuomenės spaudos biuras Sanchajuje praneša, kad kovos Ičango srityje, iš valkavus nuo Hankavo, baigėsi kinų kariuomenės dalinių sunaikinimui. Buvo užmušta 7.900 kinų.

KINŲ JAPONŲ KARAS

OSLO. Pranešama, kad nepaprastai pavyko sūlikų